

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia wieloletniego planu w odniesieniu do stad dennych w Morzu Północnym oraz połowów eksploatujących te stada, uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 676/2007 i rozporządzenie Rady (WE) nr 1342/2008”

[COM(2016) 493 final – 2016/0238 (COD)]

(2017/C 075/18)

Sprawozdawca: **Thomas McDONOGH**

Wniosek o konsultację	Parlament, 12.9.2016 Rada, 26.9.2016
Podstawa prawna	Art. 43 ust. 2 i art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Decyzja Prezydium	20.9.2016
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego
Data przyjęcia przez sekcję	24.11.2016
Data przyjęcia na sesji plenarnej	14.12.2016
Sesja plenarna nr	521
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	211/1/3

1. Uwagi ogólne i szczegółowe oraz zalecenia

1.1. Wspólna polityka rybołówstwa (WPRyb) została wprowadzona w latach 60. i 70. ubiegłego wieku i wymaga ciągłej rewizji. Komitet z zadowoleniem przyjmuje ten proces aktualizacji WPRyb mający zapewnić dotrzymanie kroku zmianom technologicznym, by umożliwić lepsze zachowanie i ochronę stad ryb. EKES popiera zaproponowane przez Komisję działania, z których wiele zostało zasugerowanych w sprawozdaniu WGNSSK z 2016 r.⁽¹⁾. Przyczynią się one do uaktualnienia europejskiego prawa w dziedzinie rybołówstwa i do ochrony bardzo cennego przemysłu.

1.2. Połowy w Morzu Północnym i wodach z nim sąsiadujących są bardzo złożone; prowadzą je statki z co najmniej siedmiu nadbrzeżnych państw członkowskich oraz Norwegii, a wykorzystuje się w nich różnorodne narzędzia połowowe do połowu różnych gatunków ryb oraz skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych. Główny problem polega na tym, że wiele spośród najważniejszych stad dennych (tj. występujących na dnie morza lub blisko dna morza) zostaje złowione w połowach wielogatunkowych. W praktyce oznacza to, że za każdym razem, gdy statek wyciąga narzędzie połowowe, połów będzie składał się z wielu różnych gatunków. Skład tego wielogatunkowego połowu będzie zmieniał się w zależności od zastosowanego narzędzia połowowego oraz czasu i miejsca jego użycia.

1.3. W przypadku statków, które prowadzą połowy ryb należących do stad objętych całkowitym dopuszczalnym połowem (TAC), oznacza to, że powinny one zaprzestać połowów z chwilą wykorzystania kwot połowowych odnoszących się do danego stada. Przed przyjęciem rozporządzenia podstawowego⁽²⁾ statki nie musiały zaprzestawać połowów z chwilą wykorzystania kwot połowowych dla danego gatunku. Zamiast tego mogły kontynuować połowy innych gatunków docelowych i w rezultacie nadal łowiły gatunki, których kwoty połowowe zostały już wykorzystane, mimo tego że nie mogły dokonywać legalnego wyładunku tych połowów. Połowy wykraczające poza kwoty połowowe należało odrzucić. Wraz z wykorzystaniem kwot połowowych dla danego stada zablokowana zostałaby możliwość prowadzenia dalszych połowów innych stad. W związku z tym przy ustanawianiu TAC dla danego stada należy wziąć pod uwagę fakt, że niektóre stada są łowione w połowach wielogatunkowych. Takie podejście powinno przynieść korzyści zarówno pod względem ochrony, jak i eksploatacji stad. Podejście to zastosowano w omawianym wniosku.

⁽¹⁾ Sprawozdanie grupy roboczej ds. oceny stad dennych w Morzu Północnym i cieśninie Skagerrak (WGNSSK), która spotkała się w Hamburgu (Niemcy) w dniach od 26 kwietnia do 5 maja 2016 r. w ramach ICES (Międzynarodowej Rady Badań Morza).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22).

1.4. Rozporządzenie podstawowe ma na celu rozwiązanie problemów w zakresie przełowienia i odrzucania ryb w sposób skuteczniejszy niż poprzednie przepisy. Należy zatem przedsięwziąć właściwe środki, aby uniknąć negatywnych konsekwencji gospodarczych i społecznych dla branży rybackiej. Pierwszym krokiem w stronę takiego adaptacyjnego zarządzania byłoby objęcie wszystkich odnośnych stad jednolitym wielogatunkowym planem zarządzania. Plan ten obejmowałby docelowe wartości śmiertelności połowowej wyrażone w postaci przedziałów określonych dla każdego ze stad – jeżeli byłyby one dostępne – które stanowiłyby podstawę ustalania wielkości rocznych TAC w odniesieniu do tych stad.

2. Inne uwagi i zalecenia

2.1. Należy ustanowić niezależną komisję w celu dokonania przeglądu kwot krajowych. Jednak odbudowa stad ryb nie jest uzależniona jedynie od śmiertelności połowowej, ale także od innych czynników, takich jak zmiana klimatu. Wszelkie działania w kierunku przestawienia się na zrównoważone rybołówstwo będą wymagały dostosowania statków rybackich i narzędzi (co jest drogie), solidnych danych naukowych i nieustannych starań na rzecz szkolenia rybaków i podnoszenia świadomości wśród rybaków. Trzeba też mieć na uwadze społeczny aspekt rybołówstwa, gdyż drobni rybacy są wypierani z rynku. Priorytetem jest utrzymanie istniejących miejsc pracy w społecznościach zamieszkujących liczne obszary przybrzeżne UE, które są uzależnione od rybołówstwa.

2.2. Konieczne są dalsze badania nad skutkami chowu i hodowli ryb dla dziko żyjących stad. Dzikie łosoś jest zagrożony wyginieciem – głównie z powodu przełowienia oraz braku odpowiednich uregulowań – lecz nieznanym jest wpływ gospodarstw rybackich na dzikiego łososa. Przy odpowiednim marketingu dziki łosoś powinien osiągać ceny wyższe niż łosoś hodowlany. Wędkarstwo sportowe wnosi istotny wkład w gospodarkę na obszarach bardziej oddalonych – szacuje się, że każdy złowiony dziki łosoś przynosi lokalnej gospodarce średnio 1 200 EUR w postaci wynagrodzenia dla przewodnika wędkarskiego, opłat za zakwaterowanie, transport itd.

2.3. Należy podjąć działania, by odwrócić spadek połowów węgorza europejskiego. Problem połowu ryb młodych trzeba rozwiązać poprzez zwiększenie minimalnego rozmiaru oczek sieci. Powinny też istnieć ograniczenia w stosowaniu sieci z przędzy jednowłókowej.

2.4. Należy zastrzyć kary za naruszanie przepisów połowowych. Trzeba podjąć zdecydowane działania skierowane przeciwko zatrudnianiu nielegalnych imigrantów na statkach rybackich; wielu z nich nie otrzymuje wynagrodzenia i staje się *de facto* więźniami, gdyż zabiera się im paszporty (znane są takie przypadki dotyczące osób z Ameryki Środkowej). Warunki życia i pracy na morzu muszą być zgodne z najwyższymi unijnymi standardami. Dotyczy to także pracowników spoza UE.

Bruksela, dnia 14 grudnia 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS
